

ANDRZEJ KRAJEWSKI

ROPA

KREW CYWILIZACJI

© Wydawnictwo WAM, 2023

© Andrzej Krajewski, 2023

Konsultacja: prof. Jakub Polit

Opieka redakcyjna: Damian Strączek

Redakcja: Lidia Końska, Anna Śledzikowska

Korekta: Monika Karolczuk

Projekt okładki: Adam Gutkowski

Fot. na pierwszej stronie okładki © Depositphoto/403448826/Hihitetlin

Fot. na skrzydełku okładki © Archiwum autora

Opracowanie graficzne i skład: Lucyna Sterczewska

Opracowanie map: Wawrzyniec Święcicki

ISBN 978-83-277-3374-0

MANDO

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200

wydawnictwomando.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255

e-mail: handel@wydawnictwomando.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260

wydawnictwomando.pl

Druk i oprawa: WYDAWNICZA • Kraków

Publikację wydrukowano na papierze iBOOK White 70g vol. 1.6

dostarczonym przez IGEP A Polska Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

POCZĄTEK

Wiele twarzy „pani triumfu i upadku”	7
Mapa <i>Gdzie wydobywa się ropę naftową?</i>	10
Mapa „Porozumienie czerwonej linii” – 1928 r.	11

ROZDZIAŁ 1

Pod wielkim ciśnieniem	13
Początki we lwowskiej aptece.	15
Tory do przyszłości?	24
Amerykanie nadciągają.	33

ROZDZIAŁ 2

Wojna silników	39
Motory postępu	43
Francuskie specjały.	52
Wyścig czas rozstrzygnąć.	60

ROZDZIAŁ 3

Naftowa hydra	67
Ojciec Ignacy i „Dusiciel z Cleveland”	70
Pierwsza światowa wojna naftowa	81
„Muszla” rusza do boju	88

ROZDZIAŁ 4

Przedmiot pożądania imperiów	98
Dobroczyńca nafciarzy.	101
Gra o Persję	109
Paliwo wojny.	116

ROZDZIAŁ 5

Bliskowschodnie szachy	126
Szwedzkie ofiary rewolucji	128

Ormiański galimatias	134
Brunatny Holender	141
Kowboje nadciągają	146
ROZDZIAŁ 6	
Pokerowa zagrywka Niemiec	153
Nafciarze Hitlera.	156
Wojna bez ropy	168
ROZDZIAŁ 7	
Anglosaskie wahadło	184
Amerykanie na królewskim dworze	186
Anglicy i szach.	193
ROZDZIAŁ 8	
Naftowe psychozy	209
Niedoszła zagłada Izraela	211
Bolesne przebudzenie Zachodu	225
Cena strachu.	235
ROZDZIAŁ 9	
Uzależnione imperium	247
Paliwowe pętle	248
Przybywa kowboj z Ameryki	259
ROZDZIAŁ 10	
W poszukiwaniu przyszłości	280
Przez ropę do zniewolenia	282
Ropa ekskrementem diabła.	293
Ku przyszłości bez ropy	305
ZAKOŃCZENIE. EPOKA BŁĘDNYCH KALKULACJI – CZYLI ODWOŁYWANIE EPITAFIUM DLA ROPY	326
HALENDARIUM BIOGRAFICZNE EPOKI ROPY NAFTOWEJ	345
BIBLIOGRAFIA	371